

مدرسه؛ کانون تبیین مکتب شهید سلیمانی و تربیت نسل تراز انقلاب

با نهادینه‌سازی مکتب شهید سلیمانی در مدارس آذربایجان شرقی، رویکردی تربیتی با تأکید بر هویت‌سازی دانش‌آموزان و ارتباط با نسل امروز دنبال می‌شود.

با نهادینه‌سازی مکتب شهید سلیمانی در مدارس آذربایجان شرقی، رویکردی تربیتی با تأکید بر هویت‌سازی دانش‌آموزان و ارتباط با نسل امروز دنبال می‌شود.

خبرگزاری مهر، گروه استان‌ها- زهرا ژرفی مهر: مدرسه امروز در نگاه جدید تربیتی، صرفاً محل آموزش مفاهیم درسی نیست، بلکه به عنوان کانون هویت‌سازی، مسئولیت‌پذیری و پرورش نسل آینده انقلاب تعریف می‌شود. در همین چارچوب، «مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی» به عنوان یک الگوی تربیتی زنده و زیست‌پذیر، مورد توجه آموزش و پرورش و تشکل‌های دانش‌آموزی آذربایجان شرقی قرار گرفته است؛ نگاهی که بر جاری‌سازی این مکتب در متن زندگی مدرسه‌ای، عبور از رویکردهای مقطعی و شعاری و پیوند مفاهیم انقلابی با زیست‌واقعی نسل امروز تأکید دارد. این گزارش، ابعاد مختلف این رویکرد و تلاش‌های صورت گرفته برای تبدیل مدرسه به میدان کنشگری تربیتی و پرورش نسل تراز انقلاب را بررسی می‌کند.

محمد صادق زاده معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش آذربایجان شرقی در گفت‌وگو با خبرنگار مهر با تأکید بر اینکه «مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی» باید به عنوان یک جریان تربیتی پایدار در مدارس جاری شود، گفت: تبیین این مکتب در محیط‌های آموزشی استان، با رویکرد عقلانی، تربیتی و متناسب با زیست فرهنگی نسل امروز دنبال می‌شود و به هیچ وجه نباید به برنامه‌های مقطعی و مناسبتی محدود شود.

معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش آذربایجان شرقی با اشاره به رویکرد کلان معاونت پرورشی و فرهنگی استان اظهار کرد: هدف اصلی ما از تبیین مکتب شهید سلیمانی، تربیت نسلی مؤمن، مسئولیت‌پذیر، انقلابی و تمدن‌ساز است. در این مسیر، تمرکز بر هویت‌سازی دینی و ملی دانش‌آموزان است و انتقال صرف اطلاعات، پاسخگویی نیازهای تربیتی نسل امروز نخواهد بود.

مکتب شهید سلیمانی؛ جریان تربیتی پایدار در مدارس

وی افزود: شهید حاج قاسم سلیمانی باید به عنوان الگویی عملی و قابل فهم برای دانش‌آموزان معرفی شود؛ الگویی که زیست مؤمنانه، مسئولانه و اخلاق مدار را به صورت عینی به نوجوانان نشان دهد. مکتب سلیمانی پیونددهنده عقلانیت انقلابی، معنویت اصیل و اخلاق اجتماعی است و تبیین آن نیازمند محتوای عمیق، مستند و جذاب با زبان تربیتی و هنرمندانه است.

معاون پرورشی و فرهنگی آموزش و پرورش استان، ولایت‌پذیری و تکلیف‌مداری، اخلاص و مردمی بودن، شجاعت همراه با عقلانیت، دشمن‌شناسی و استکبارستیزی هوشمندانه، خدمت‌بی‌منت و مسئولیت اجتماعی و وحدت‌آفرینی و اخلاق گفت‌وگو را از محورهای اصلی مکتب شهید سلیمانی برشمرد و گفت: این مفاهیم در قالب نشست‌های تبیینی، پویش‌ها، جشنواره‌ها و برنامه‌های فرهنگی متنوع به دانش‌آموزان منتقل می‌شود.

صادق زاده با اشاره به لزوم فعال‌سازی نقش دانش‌آموزان در این فرآیند تصریح کرد: ما به دنبال روایت‌گری دانش‌آموزمحور هستیم. تولید محتواهایی مانند پادکست، نشریه، نمایش، فیلم کوتاه و فعالیت‌های رسانه‌ای توسط خود دانش‌آموزان، یکی از راهبردهای مهم ما در تبیین مؤثر مکتب شهید سلیمانی است.

نسل امروز و زیست فرهنگی دانش‌آموزان؛ بازطراحی پیام‌ها برای تأثیر واقعی

وی در ادامه به ویژگی‌های زیست فرهنگی دانش‌آموزان نسل امروز پرداخت و گفت: دانش‌آموزان امروز رسانه‌زیست، تصویرمحور، پرسشگر و تجربه‌محور هستند. این نسل با شعار اقناع نمی‌شود و به صداقت، عدالت و کنش واقعی حساس است. بنابراین پیام‌های مکتب شهید سلیمانی باید با زبان امروز و متناسب با دغدغه‌ها و شیوه فهم این نسل بازطراحی شود.

معاون پرورشی و فرهنگی آموزش و پرورش استان افزود: نسل امروز با «انسان» ارتباط برقرار می‌کند، نه با اسطوره دست‌نیافتنی؛ باید شهید سلیمانی را به عنوان انسانی معرفی کنیم که با انتخاب‌های آگاهانه و مسئولانه، مسیر رشد و تعالی را

طی کرده است. مفاهیمی مانند مقاومت، جهاد و ولایت مداری نیز باید به مسائل روز دانش آموزان ترجمه شود.

نقش مربیان و فعالیت های مدرسه ای در تحقق مکتب سلیمانی

صادق زاده نقش مربیان و معاونان پرورشی را در «جهاد تبیین» محوری دانست و اظهار کرد: مربیان و معاونان پرورشی در خط مقدم تبیین مکتب شهید سلیمانی قرار دارند. نقش آن ها فراتر از اجرای برنامه های مناسبی است و شامل مهندسی جریان تربیتی مدرسه بر اساس این مکتب می شود. رفتار مربی، مهم ترین ابزار تبیین است و اگر میان گفتار و رفتار فاصله باشد، پیام اثرگذار نخواهد بود.

وی ایجاد فضای امن برای طرح پرسش های چالشی دانش آموزان را ضروری دانست و گفت: پاسخ گویی اقناعی به جای رویکرد دستوری، می تواند شبهات را به فرصت رشد فکری تبدیل کند و از انتقال دانش آموزان به کانال های ناصحیح خارج از مدرسه جلوگیری کند.

معاون پرورشی و فرهنگی استان درباره نحوه گنجاندن مفاهیم کلیدی مکتب سلیمانی در مدارس توضیح داد: بصیرت، ولایت پذیری و مقاومت زمانی نهادینه می شود که دانش آموز آن ها را در قالب تجربه های زیست پذیر مدرسه ای لمس کند. فعالیت های گروهی، تشکل های دانش آموزی، پروژه های خدمت اجتماعی، فعالیت های جهادی، اردوها، ورزش و تولید محتوای رسانه ای از جمله بسترهای تحقق این هدف است.

صادق زاده مهم ترین چالش در تبیین این مکتب را شکاف میان زبان رسمی و زیست واقعی نسل امروز دانست و گفت: اگر مکتب شهید سلیمانی به یک اسطوره دست نیافتنی یا صرفاً یک مناسبت تقلیل یابد، تأثیر تربیتی آن از بین می رود. مشکل اصلی کمبود محتوا نیست، بلکه ضعف در برقراری ارتباط مؤثر با دانش آموز است.

وی با اشاره به ظرفیت های تاریخی و بومی آذربایجان شرقی، به ویژه رویداد ۸ دی تبریز، افزود: ۸ دی نماد بصیرت مردمی، ولایت مداری و مقاومت آگاهانه است و می تواند به عنوان یک الگوی عینی برای پیوند تاریخ انقلاب با زندگی امروز دانش آموزان مورد استفاده قرار گیرد. همان منطقی که مردم تبریز را در آن مقطع تاریخی به میدان آورد، در مکتب شهید سلیمانی نیز جاری است.

معاون پرورشی و فرهنگی آموزش و پرورش استان در پایان به برنامه های پیش بینی شده در استان اشاره کرد و گفت: برگزاری نشست ها و گفت و گوهای بین نسلی، پویش ها و جشنواره های هنری و رسانه ای از جمله جشنواره «علمدار»، نواخته شدن زنگ مقاومت در مدارس، برگزاری همایش های محوری در مناطق و نواحی، و استفاده از ظرفیت اعتکاف دانش آموزی هم زمان با سالروز شهادت سردار شهید سلیمانی، از مهم ترین برنامه های اجرایی ما در این حوزه است.

همکاری نهادها و برنامه های عملیاتی؛ نهادهای سازمکتب در استان

وی در پاسخ به سؤالی درباره هماهنگی با سایر نهادهای فرهنگی و تربیتی استان، اظهار داشت: آموزش و پرورش آذربایجان شرقی با نهادهایی همچون حوزه های علمیه، بسیج، سازمان تبلیغات اسلامی، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، صدا و سیما مرکز آذربایجان شرقی و سازمان دانش آموزی همکاری مستمر دارد. این همکاری ها در قالب برگزاری مشترک برنامه های فرهنگی، تولید محتوای آموزشی و تربیتی، و استفاده از ظرفیت های رسانه ای و هنری این نهادها صورت می گیرد. هدف، ایجاد یک شبکه یکپارچه و هماهنگ برای تبیین مکتب سلیمانی است تا دانش آموزان در محیط های مختلف، پیام واحد و هماهنگی را دریافت کنند.

محمد صادق زاده در پایان گفت: تبیین مکتب شهید سلیمانی یک پروژه ملی و تربیتی است که نیازمند عزم جمعی، خلاقیت، صبر و پیگیری مستمر است. ما در آذربایجان شرقی با تکیه بر ظرفیت های بومی، تاریخی و فرهنگی خود و با بهره گیری از زبان هنر، رسانه و گفت و گو، تلاش می کنیم این مکتب را به عنوان یک جریان زنده و تأثیرگذار در مدارس استان نهادینه کنیم. امیدواریم با این تلاش ها، دانش آموزان استان نه تنها با مفاهیم این مکتب آشنا شوند، بلکه در عمل نیز به عنوان نسلی مسئولیت پذیر، بصیر و انقلابی در ساختن آینده ایران اسلامی نقش آفرینی کنند.

تربیت همسان محور، محور تبیین مکتب سلیمانی در مدارس آذربایجان شرقی

حامد بالازاده مسئول اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان استان آذربایجان شرقی، در گفت و گو با خبرنگار مهر، با تأکید بر نقش کلیدی تربیت همسان بر همسان گفت: اتحادیه معتقد است مؤثرترین مسیر تبیین مکتب شهید سلیمانی و مفاهیمی چون

بصیرت و ولایت پذیری، کنشگری خود دانش آموزان در کف مدرسه و در میان همکلاسی‌هایشان است.

حامد بالازاده در تشریح رویکرد این تشکل در تبیین «مکتب سلیمانی» اظهار کرد: ما معتقدیم اگر می‌خواهیم روی نسل نوجوان و دانش آموز امروز اثرگذار باشیم، این اثرگذاری باید توسط خود دانش آموزان و از مسیر گروه هم سال آن‌ها اتفاق بیفتد، چرا که تربیتی که دانش آموز از همکلاسی خود می‌پذیرد، بسیار مؤثرتر از سایر مسیرهای تربیتی است.

وی افزود: بر همین اساس، انجمن‌های اسلامی مدارس تلاش می‌کنند دانش آموزان مستعد و زبده را شناسایی کرده و آن‌ها را در روند زبده پروری قرار دهند تا این دانش آموزان بتوانند در کف مدرسه و کلاس‌های خود، نقش آفرینی و اثرگذاری تربیتی بر همسالانشان داشته باشند.

مسئول اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش آموزان استان آذربایجان شرقی با اشاره به شیوه‌های انتقال مفاهیم تربیتی گفت: مفاهیمی مانند بصیرت، ولایت‌پذیری و مقاومت زمانی اثرگذار خواهند بود که به صورت عملی و تجربه محور منتقل شوند. به همین دلیل اردوهای اتحادیه، اردوهای صرفاً تفریحی نیستند و معمولاً به صورت سناریومحور طراحی می‌شوند.

وی ادامه داد: در این اردوها، سناریوهایی برگرفته از زندگی نامه شهدای عزیز طراحی می‌شود و دانش آموزان با ورود به اردو، وارد یک ماجراجویی هدفمند می‌شوند که طی آن با الگوهای رفتاری و سبک زندگی شهدا آشنا می‌شوند.

بالازاده با اشاره به جایگاه شهید حاج قاسم سلیمانی در برنامه‌های تربیتی انجمن‌ها گفت: این تصور که شخصیت حاج قاسم سلیمانی برای دانش آموزان امروز دور از دسترس است، کاملاً صحیح نیست. ایشان شخصیتی مردمی داشتند و زندگی‌شان از کودکی تا بزرگسالی، یک زندگی عادی بوده که با مؤلفه‌هایی چون اخلاص و ولایت‌پذیری به این جایگاه رسیده‌اند. اگر زندگی ایشان به درستی برای دانش آموزان روایت شود، این الگو کاملاً برای آن‌ها قابل لمس خواهد بود.

وی درباره استفاده از ظرفیت‌های بومی استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: در این حوزه، اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش آموزان استان، کار ویژه و مشخصی انجام نداده است و این موضوع از جمله حوزه‌هایی است که نیازمند کار جدی‌تری است.

مسئول اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش آموزان استان آذربایجان شرقی با اشاره به سازوکار تربیت همسالان گفت: بنای انجمن‌های اسلامی مدارس بر زبده‌یابی از دانش آموزان مقاطع متوسطه اول و دوم است. این دانش آموزان وارد چرخه تربیتی اتحادیه می‌شوند، در قالب قرارگاه‌های دانش‌آموزی سازماندهی شده و همراه با مربی، موضوعات مختلف را پیگیری کرده و برای کنشگری تربیتی در مدرسه آماده می‌شوند.

وی در تشریح برنامه‌های ویژه ایام سالروز شهادت شهید سلیمانی گفت: امسال سالروز شهادت حاج قاسم سلیمانی با روز نخست اعتکاف اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش آموزان همزمان شده است. به همین دلیل، برنامه‌ای ویژه با عنوان «به وقت قاسم» طراحی شده که رأس ساعت یک و بیست دقیقه بامداد، همزمان با زمان شهادت ایشان، در شب اول اعتکاف در تبریز برگزار می‌شود.

بالازاده افزود: این برنامه در دو مسجد طوبی ویژه دختران و صادقیه ویژه پسران برگزار شده و دارای سناریوی مشخص و ارتباط زنده با مزار شهید حاج قاسم سلیمانی خواهد بود تا دانش آموزان معتکف بتوانند از این فرصت معنوی و تربیتی استفاده کنند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به تعاملات نهادی اتحادیه اشاره کرد و گفت: در فعالیت‌ها با نهادهای مختلفی از جمله ائمه جمعه، آموزش و پرورش به ویژه معاونت پرورشی، بسیج دانش‌آموزی، سازمان دانش‌آموزی و همچنین نهادهای فرهنگی مانند معاونت جوانان اداره کل ورزش و جوانان، ستاد هماهنگی کانون‌های فرهنگی هنری مساجد و مرکز رسیدگی به امور مساجد استان همکاری و ارتباط مستمر داریم.

مسئول اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش آموزان استان آذربایجان شرقی، مهم‌ترین چالش تشکل‌های دانش‌آموزی را دخالت‌های غیرتخصصی عنوان کرد و گفت: ورود نهادها و افرادی که تخصصی در حوزه دانش‌آموزی ندارند، گاهی موجب اثر سو تربیتی می‌شود و فعالیت‌های اثرگذار را تضعیف می‌کند. اگر امر تربیت دانش‌آموزی به متخصصان، تشکل‌های دانش‌آموزی و مجموعه‌های مردمی توانمند سپرده شود، شاهد نتایج بهتری خواهیم بود.

ضرورت بازنگری در روایت رسانه‌ای مکتب شهید سلیمانی در مدارس

با توجه به تأکید مسئولان آموزش و پرورش و تشکل های دانش آموزی استان بر فاصله میان زبان رسمی و زیست واقعی نسل دانش آموز، به نظر می رسد پرداخت رسانه ای به مکتب شهید سلیمانی نیز نیازمند تحول در قالب و روایت است. تمرکز بر روایت های میدانی از مدارس، گفت وگو با خود دانش آموزان کنشگر، بازتاب تجربه های واقعی تربیتی و پرهیز از بازتولید کلیشه های صرفاً مناسبتی می تواند به اثرگذاری این جریان کمک کند. رسانه ها با بازنمایی «مدرسه به عنوان میدان تجربه تربیتی» و نه صرفاً محل اجرای برنامه، قادر خواهند بود حلقه واسط میان سیاست های تربیتی و واقعیت زندگی دانش آموزان باشند؛ نقشی که در جهاد تبیین، کمتر از نقش مربی و مدرسه نیست.